

Co-funded by
the European Union

OVER DE GRENZEN HEEN: AANJAGERS VAN VERANDERING WORDEN IN EEN VERBONDEN EUROPA

Quiosq

Nederland

QUIOSQ
HERITAGE PROJECTS

2024 – 1 – BE01 – KA220 – ADU- 000243645

Inhoudsopgave

1. <i>Introductie</i>	3
2. <i>Aard van de werkzaamheden</i>	3
2.1 Doelstellingen van de activiteit	4
2.2 Beschrijving en methodologie van de activiteit	4
2.3 Hulpmiddelen en bronnen	5
2.4 Voorgestelde integratie	5
3. <i>Debriefing en feedback</i>	7

1. Introductie

Wereldburgerschap is meer dan een concept. Het is een mentaliteit en een geleefde toewijding om onze diepe en groeiende onderlinge verbondenheid te erkennen. In een wereld die wordt gevormd door transnationale uitdagingen zoals klimaatverandering, gedwongen migratie, toenemende ongelijkheid, pandemieën en digitale transformatie, kan geen enkel land geïsoleerd handelen. Ons leven wordt steeds meer beïnvloed door beslissingen die ver buiten onze grenzen worden genomen, en onze acties, als consumenten, kiezers en leden van de gemeenschap, rimpelen naar buiten in het mondiale weefsel.

Voor volwassen lerenden in Europa biedt deze activiteit de kans om te ontdekken wat het werkelijk betekent om een wereldburger te zijn: iemand die over de nationale grenzen heen kijkt, gedeelde verantwoordelijkheid omarmt en waarde hecht aan menselijke waardigheid en duurzaamheid voor iedereen. Toch bestaat deze visie naast toenemende politieke en culturele spanningen, waaronder euroscepticisme, het in twijfel trekken of verwerpen van de Europese integratie en instellingen. Hoewel sommigen een dergelijke scepsis zien als een oproep tot democratische hervorming en verantwoording, dreigt het ook de aandacht naar binnen te richten op een moment dat samenwerking dringend nodig is.

Deze activiteit moedigt deelnemers aan om kritisch met beide perspectieven om te gaan. In plaats van eurosceptis ronduit af te wijzen, biedt het ruimte om de wortels, economische rechteloosheid, culturele angst of democratische ontkoppeling te begrijpen, terwijl het ook onderzoekt hoe Europese en mondiale samenwerking lokale keuzevrijheid en identiteit kan versterken, niet verminderen. Deelnemers zullen onderzoeken hoe wereldburgerschap en Europese identiteit naast elkaar kunnen bestaan, elkaar kunnen overlappen en zelfs kunnen versterken wanneer ze gebaseerd zijn op principes van rechtvaardigheid, solidariteit en inclusie.

Uiteindelijk nodigt de activiteit leerlingen uit om niet alleen globaal te denken, maar ook lokaal te handelen. Om zichzelf te zien als actieve actoren bij het vormgeven van een toekomst waarin nationale en mondiale verantwoordelijkheden niet met elkaar in conflict zijn, maar deel uitmaken van hetzelfde ethische continuüm.

2. Aard van de werkzaamheden

2.1 Doelstellingen van de activiteit

Aan het einde van deze activiteit zullen de deelnemers:

- Krijg een gefundeerd begrip van de kernprincipes van wereldburgerschap, waaronder onderlinge afhankelijkheid, duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid, mensenrechten en culturele diversiteit. Ze zullen onderzoeken hoe deze concepten elkaar kruisen en hoe ze zich manifesteren in zowel mondiale systemen als het dagelijks leven. Door middel van discussie en voorbeelden zullen de deelnemers wereldburgerschap niet gaan zien als een ver ideaal, maar als een praktisch en ethisch kader om met de wereld om te gaan.
- Doe aan zinvolle zelfreflectie over hun eigen waarden, privileges en verantwoordelijkheden binnen de wereldwijde gemeenschap. Ze zullen zich buigen over vragen als: Hoe werkt mijn achtergrond vorm de manier waarop ik de wereld zie? Op welke manieren ben ik verbonden met of medeplichtig aan mondiale vraagstukken? Deze reflectie zal empathie, nederigheid en een dieper bewustzijn van positionaliteit aanmoedigen, waardoor leerlingen kunnen begrijpen hoe lokale identiteiten en mondiale verantwoordelijkheden naast elkaar bestaan.
- Identificeer en analyseer lokale problemen of initiatieven die verband houden met wereldwijde uitdagingen, met name door de lens van de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's). Deelnemers zullen hun vermogen ontwikkelen om "globaal te denken en lokaal te handelen" door te erkennen dat alledaagse beslissingen, wat we kopen, hoe we reizen, hoe we stemmen, wereldwijde implicaties kunnen hebben. Ze zullen ook kennismaken met instrumenten die helpen bij het traceren van het verband tussen lokale acties en mondiale resultaten.
- Ontwerp een praktisch, kleinschalig project of bewustwordingscampagne die de principes van wereldburgerschap toepast in een real-world gemeenschapscontext. Dit stelt deelnemers in staat om kennis en waarden om te zetten in actie, hetzij door belangenbehartiging, onderwijs, vrijwilligerswerk of samenwerking met lokale organisaties. De nadruk zal liggen op haalbaarheid, inclusiviteit en duurzaamheid, waardoor deelnemers in staat worden gesteld om proactief bij te dragen aan een meer rechtvaardige, rechtvaardige en onderling verbonden wereld.

2.2 Beschrijving en methodologie van de activiteit

De activiteit bestaat uit de volgende elementen:

- Duur: 90 tot 120 minuten
- Groepsgrootte: 8 tot 20 deelnemers
- Formaat: persoonlijk of virtueel

Stap 1: Ijsbreker, "Waar ter wereld?" (15 minuten)

Deelnemers krijgen een wereldkaart of toegang tot een online kaarttool (bijv. Google Maps). Elke persoon markeert of benoemt een plaats buiten Europa waarmee hij zich verbonden voelt (bijv. geboorteplaats van een familielid, de herkomst van een product, een reiservaring). Ze delen hun redenen en staan kort stil bij hoe mondiaal hun dagelijks leven al is.

Stap 2: Wat is een wereldburger? (20 minuten)

Facilitator presenteert een korte definitie en voorbeelden van wereldburgerschap. Deelnemers bespreken in kleine groepjes:

- Wat betekent Wereldburgerschap voor jou?
- Kun je een wereldburger zijn en je toch lokaal geworteld voelen?
- Groepsinzichten worden met iedereen gedeeld.

Stap 3: Inzoomen. Lokale acties, wereldwijde impact (25 minuten)

Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk (bijv. fairtradewinkels, programma's voor het verminderen van voedselverspilling, steungroepen voor vluchtelingen), illustreert de facilitator hoe lokale initiatieven wereldwijde relevantie hebben. Deelnemers brainstormen over lokale problemen of kansen die verband houden met mondiale problemen. Ze gebruiken een werkblad om het volgende in kaart te brengen:

- Het probleem
- Wereldwijde verbinding (bijv. SDG)
- Betrokken belanghebbenden
- Mogelijke actie

Stap 4: Actieplanning. Mijn wereldwijde burgerproject (30 minuten)

Elke deelnemer (individueel of in tweetallen) stelt een basisactieplan op voor een gemeenschapsactiviteit die de waarden van wereldburgerschap weerspiegelt (bijv. bewustmakingscampagne, intercultureel evenement, duurzaamheidsworkshop). Plannen kunnen worden gepresenteerd in een galerijwandeling of een informele pitch.

Optionele opvolging

Deelnemers kunnen hun idee de volgende maand implementeren en opnieuw bijeenkomen om resultaten en uitdagingen te delen.

2.3 Hulpmiddelen en bronnen

Voor deze activiteit is in ieder geval het volgende vereist:

- Gedrukte of digitale wereldkaarten
- Pennen, papier, flip-overs of digitale whiteboards
- Hand-out met de definitie van "Wereldburgerschap" (bijv. van Oxfam of UNESCO)
- Werkbladen voor het in kaart brengen en plannen
- Voorbeeldkaarten: SDG's, real-life local-global initiatieven
- Optioneel: toegang tot apparaten met internettoegang voor onderzoek
- Stippen of stickers voor stemmen
- Timer of bel

2.4 Voorgestelde integraties

Deze activiteit kan worden geïntegreerd in:

- Cursussen volwasseneneducatie over sociale studies, duurzaamheid of maatschappelijke betrokkenheid
- Erasmus+ leeruitwisselingen of workshops in de interculturele dialoog
- Gemeenschapscentra en programma's voor levenslang leren
- Trainingssessies van NGO's gericht op wereldwijde ontwikkeling of mensenrechten
- Het vormt een aanvulling op thema's als duurzame ontwikkeling, migratie, culturele diversiteit en klimaatactie en sluit aan bij zowel de Europese onderwijsruimte als de VN-Agenda 2030.

Door deze Beyond Borders-activiteit te koppelen aan aanvullende activiteiten kan het leren worden verdiept en kunnen de thema's van wereldburgerschap worden versterkt. Enkele voorgestelde combinaties, gegroepeerd op type en leerfocus:

Koppeling 1: Waarden en identiteit

Activiteit: Wie ben ik in de wereld?

Doel: Deelnemers helpen nadenken over hun culturele identiteit, privileges en vooroordelen.

Beschrijving: gebruik een oefening met concentrische cirkels waarbij de deelnemers hun persoonlijke, lokale, nationale en mondiale identiteit in kaart brengen. Volg met groepsreflectie: Hoe beïnvloeden deze identiteiten hoe we anderen zien?

Koppeling 2: Kritische mediawijsheid

Activiteit: Het nieuws decoderen, wiens verhaal is het?

Doel: Bevorderen van kritisch denken over wereldwijde verhalen en mediavoroordelen.

Beschrijving: Analyseer verschillende nieuwsartikelen over dezelfde wereldwijde gebeurtenis (bijv. klimaatprotest, vluchtelingencrisis). Bespreek toon, framing, ontbrekende stemmen en hoe media ons wereldwijde begrip vormen.

Koppeling 3: Interculturele dialoog

Activiteit: Loop in mijn schoenen

Doel: Empathie en cultureel bewustzijn opbouwen.

Beschrijving: Rollenspel of vertelactiviteit waarbij deelnemers levensechte verhalen delen of aannemen van mensen in verschillende mondiale contexten (bijv. migrerende werknemer, klimaatactivist in het zuiden). Volg met een debriefing.

Koppeling 4: Digitaal wereldburgerschap

Activiteit: Mijn digitale voetafdruk, onze wereldwijde toekomst

Doel: Online gedrag koppelen aan wereldwijde effecten (privacy, desinformatie, activisme).

Beschrijving: Deelnemers analyseren hoe hun digitale gewoonten (bijv. sociale media, online winkelen) aansluiten op wereldwijde systemen. Ontdek verantwoorde digitale betrokkenheid en activisme.

Koppeling 5: Global goals in de praktijk

Activiteit: SDG action lab

Doel: Abstracte Global Goals (SDG's) koppelen aan lokale kansen uit het echte leven.

Beschrijving: In teams "adopter" de deelnemers één SDG en creëren ze een minicampagne of oplossing die is afgestemd op hun gemeenschap. Showcase in een galerij of pitchsessie.

Koppeling 6: ethische dilemma's

Activiteit: Wat zou jij doen? Workshop ethisch kompas

Doel: Navigeren door morele complexiteit in mondiale kwesties.

Beschrijving: Presenteer deelnemers met dilemma's uit het echte leven (bijv. fast fashion versus het creëren van banen, humanitaire hulp met politieke touwtjes). Gebruik discussie, debat of stemming om tegenstrijdige waarden te verkennen.

3. Debriefing en feedback

Om de activiteit "Beyond Borders" te verbeteren en ervoor te zorgen dat deze een blijvende impact heeft, kunt u overwegen om tijdens de sessie mogelijkheden voor emotionele betrokkenheid en persoonlijke verhalen te verweven. Wanneer deelnemers de abstracte idealen van wereldburgerschap verbinden met hun eigen ervaringen, hun families, werk, consumptiegewoonten of culturele wortels, worden de concepten tastbaarder en motiverender. Het integreren van momenten van reflectie, of het nu gaat om het bijhouden van een dagboek, een open dialoog of gedeelde verhalen, bevordert een gevoel van eigenaarschap over het leren. Bovendien stelt het creëren van ruimte voor het gezamenlijk oplossen van problemen, in plaats van alleen maar problemen te presenteren, leerlingen in staat zichzelf te zien als capabele changemakers. U kunt de activiteit ook uitbreiden tot na de sessie door deelnemers uit te nodigen om deel te nemen aan een vervolguidaging of hun actieplannen te delen met de bredere gemeenschap. Uiteindelijk, hoe meer leerlingen hun keuzevrijheid zien bij het vormgeven van een meer rechtvaardige en verbonden wereld, hoe betekenisvoller en transformatiever de ervaring zal worden.

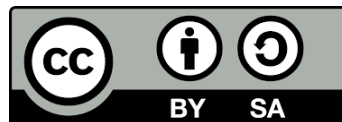
DISCLAIMER

Gefinancierd door de Europese Unie. De geuite standpunten en meningen zijn echter alleen die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan hiervoor verantwoordelijk worden gesteld.

Authors

© 2025 - ENCRE - Europees netwerk van vertegenwoordigers en ondernemers van strips (BE), Skill Up srl (IT), Cap Ulysse (FR), Museumsverein Klostertal (AT), Complexul Muzeal National Moldova Iasi (RO), Quiosq (NE).

Deze publicatie kwam tot stand met de financiële steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus + Project "ONE Culture - Overcoming Nationalism and Euroscepticism through Culture", N. 2024-1-BE01-KA220-ADU-000243645.

Attributie, aandeel in dezelfde staat

(CC BY-SA) : U bent vrij om het materiaal te delen - te kopiëren en opnieuw te distribueren in elk medium of formaat en aan te passen - te remixen, te transformeren en voort te bouwen op het materiaal voor elk doel, zelfs commercieel. De licentiegever kan deze vrijheden niet intrekken zolang u zich houdt aan de licentievoorwaarden onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding – u moet de juiste naamsvermelding geven, een link naar de licentie verstrekken en aangeven of er wijzigingen zijn aangebracht. U mag dit op elke redelijke manier doen, maar niet op een manier die suggereert dat de licentiegever u of uw gebruik van **GelijkDelen** goedkeurt - Als u het materiaal remixt, transformeert of erop voortbouwt, moet u uw bijdrage verspreiden onder dezelfde licentie als het origineel.

Geen aanvullende beperkingen – u mag geen juridische voorwaarden toepassen.

Co-funded by
the European Union

***Nationalisme en euroscepsis overwinnen
door middel van cultuur***